

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

MAJOITUSMATKAILUN KEHITYS UJDELLAMAALLA 2005–2012

Uudenmaan liiton julkaisu E 129 - 2014
ISBN 978-952-448-387-2
ISSN 2341-8885

Ulkoasu: Tuuli Aaltio
Valokuvat: Tuula Palaste-Eerola

Verkojulkaisu
Helsinki 2014

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Uusimaa Regional Council // Helsinki-Uusimaa Region

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

MAJOITUSMATKAILUN KEHITYS UUDELLAMAALLA 2005–2012

MAJOITUSMATKAILUN KEHITYS UUDELLAMAALLA 2005–2012

KUVAILULEHTI	5
PRESENTATIONSBLAD	6
JOHDANTO	7
YHTEENVETO	8
MATKAILU SUOMEN KANSANTALOUDESSA	8
MATKAILUN TYÖLLISYYS	10
MAJOITUSKAPASITEETTI	11
Majoitustoiminnan suhteellinen keskittyminen Uudellemaalle	12
Majoituskapasiteetin kasvu 2005–2012	13
Majoituskapasiteetin käyttöaste 2005–2012	14
YÖPYMISET MAJOITUSLIIKKEISSÄ 2012	15
Ulkomaalaisten yöpymiset maanosittain ja maittain	16
YÖPYMISTEN KEHITYS	21
Yöpymisten kehitys alkuvuonna 2013	25
LÄHTEET	26
LIITTEET	26
Liite 1. Aluejako	26

KUVAILULEHTI

Julkaisun nimi

Majoitusmatkailun kehitys Uudellamaalla 2005–2012

Julkaisija

Uudenmaan liitto

Raportin laatija

Markku Hyypiä

Julkaisusarjan nimi ja sarjanumero

Uudenmaan liiton julkaisuja E 129 - 2014

Julkaisu-aika

2014

ISBN

978-952-448-387-2

ISSN

2341-8885

Kieli

suomi

Sivuja

26

Tiivistelmä

Tässä selvityksessä käsitellään majoitusmatkailua. Selvitys perustuu pääosin Tilastokeskuksen tuottamaan majoitustilastoon. Päivämatkailu jää tutkimuksen ulkopuolelle, koska siitä ei ole saatavissa tilastotietoja.

Suomen kaksi suurinta matkailukohdetta ovat Helsinki ja Pohjois-Suomi eli Lapin maakunta ja Kuusamon kunta. Helsingissä ja Uudellamaalla majoitusmatkailu ei ole kovin merkittävä elinkeino suhteessa alueen koko elinkeinotoimintaan, toisin kuin Pohjois-Suomessa tai Ahvenanmaalla.

Uudenmaan majoitusmatkailu on kasvanut jo pitkään ripeästi. Vuonna 2012 Uudenmaan majoitusliikkeissä yöpyi lähes 3,2 miljoonaa matkustajaa, vuonna 1995 heitä oli 1,8 miljoonaa. Kasvua on ollut yli 80 % seitsemäntoista vuoden aikana. Koko maassa kasvu oli selvästi alhaisempaa, noin 40 prosenttia.

Matkailijat on luokiteltu kotimaisiin ja ulkomaisiin matkailijoihin sekä ulkomaalaiset matkailijat tarkemmin suurimpien kansalaisuuksien mukaan. Matkailijoiden yöpymisten lisäksi selvityksessä on käsitelty majoituskapasiteetin (huoneiden ja vuoteiden) määrän kehitystä sekä kapasiteetin käyttöastetta.

Selvityksessä Uusimaa on jaettu osa-alueisiin, jotka ovat: Espoo, Helsinki, Vantaa, pääkaupunkiseutu, itäinen Uusimaa, KUUMA-kunnat (eli keskinen Uusimaa) ja läntinen Uusimaa. Vertailualueina Uudellemaalle ovat koko maa, Pohjois-Suomi, Kaakkois-Suomi, Imatra ja Lappeenranta yhdessä sekä Hämeenlinna ja Lahti yhdessä.

Avainsanat (asiasanat)

Matkailu, majoitusmatkailu, turismi, liikematkailu

Huomautuksia

Julkaisun pdf-versio löytyy verkkosivuiltamme www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut.

PRESENTATIONSBLAD

Publikation

Majoitusmatkailun kehitys Uudellamaalla 2005–2012
(Övernattningsturismens utveckling i Nyland 2005–2012)

Författare

Nylands förbund

Rapporten är utarbetad av

Markku Hyypiä

Seriens namn och nummer

Nylands förbunds publikationer E 129 - 2014

Utgivningsdatum

2014

ISBN

978-952-448-387-2

ISSN

2341-8885

Språk

finska

Sidor

26

Sammanfattning

Den här utredningen behandlar övernattningsturism. Utredningen baserar sig i huvudsak på övernattningsstatistik av Statistikcentralen. Dagsturismen lämnas utanför undersökningen, eftersom det inte finns någon tillgänglig statistik om den.

De två största turistmålen i Finland är Helsingfors och Norra Finland, d.v.s. landskapet Lappland och Kuusamo kommun. Övernattningsturismen i Helsingfors och Nyland är ingen betydelsefull näringsform i jämförelse med hela näringsverksamheten, i motsats till Norra Finland eller Åland.

Ökningen inom den nyländska övernattningsturismen har redan i en längre tid varit snabb. 2012 övernattade nästan 3,2 miljoner resenärer i de nyländska inkvarteringsanläggningarna. 1995 var antalet 1,8 miljoner. Med andra ord har tillväxten varit drygt 80 % under sjutton år. I hela landet var den här tillväxten klart lägre, ungefär 40 procent.

Resenärerna har delats in inhemska och utländska personer och de utländska resenärerna ännu mera detaljerat enligt de vanligaste nationalitetsgrupperna som besöker Finland. Förutom övernattningarna har man i utredningen utrett utvecklingen av övernattningskapaciteten (rum och bäddar) samt kapacitetens användningsgrad.

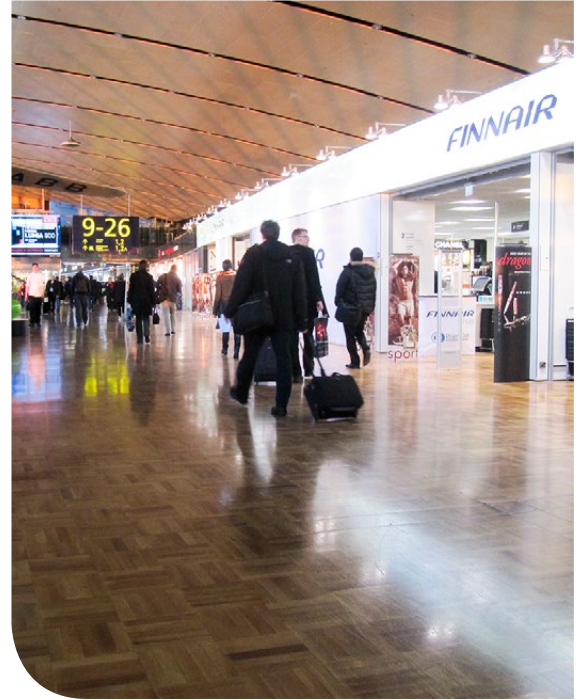
I utredningen har Nyland delats in i delområden, som är följande: Esbo, Helsingfors, Vanda, huvudstadsregionen, Östra Nyland, Kuuma-kommunerna (d.v.s. mellersta Nyland) och Västra Nyland. Jämförelseregioner till Nyland är hela landet, Norra Finland, Sydöstra Finland, Imatra och Villmanstrand sammanlagt samt Tavastehus och Lahtis sammanlagt.

Nyckelord (ämnesord)

Turism, övernattningsturism, affärsturism, mötesindustri

Övriga uppgifter

Publikationen finns i pdf-version på vår webbplats www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut.

JOHDANTO

Suomessa on kaksi suurta matkailukohdetta: Helsinki ja Pohjois-Suomi, eli Lapin maakunta ja Kuusamon kunta. Myös pienelle Ahvenanmaan maakunnalle matkailu on tärkeä elinkeino.

Matkailu on kasvava toimiala Suomessa ja etenkin Uudellamaalla. Vuonna 1995 Uudenmaan majoitusliikkeissä yöpyi liki 1,8 miljoona matkustajaa. Vuonna 2012 luku oli jo lähes 3,2 miljoonaa. Alueen matkailu on siis viimeisen 17 vuoden aikana kasvanut yli 80 %. Koko maassa kasvu oli selvästi alhaisempaa, noin 40 prosenttia.

Tämä matkailuselvitys perustuu pääosin majoitustilastoon. On syytä muistaa, että majoitusliikkeet muodostavat vain osan matkailun työllisyydestä, tuotannosta ja tulonmuodostuksesta. Monissa suosituissa matkailukohteissa vieraillaan usein yöpymättä paikkakunnalla. Porvoo on hyvä esimerkki tästä.

Majoitustilaston lisäksi toinen keskeinen matkailutilasto ja tämän selvityksen tietolähde

on matkailutilinpito. Se kuvaa matkailun kansantaloudellista merkitystä koko Suomessa, muttei alueellisesti.

Matkailututkimuksista keskeisimpänä voidaan pitää vuodesta 1998 alkaen tehtyä rajahaastattelututkimusta. Haastattelutietojen perusteella tuotetaan matkustustase, joka kuvaa Suomen kansainvälisten matkailutulojen ja -menojen suhdetta. Tietoa hyödynnetään myös tässä selvityksessä.

Selvityksen ulkopuolelle jää suomalainen kesämökkikulttuuri. Mökkikulttuuri muistuttaa jonkin verran matkailua, sillä ihmiset hyödyntävät usein sesongeittain mökkipaikkakuntansa kaupallisia palveluita. Mainittakoon, että Uudenmaan suurimmat kesämökkikunnat ovat Lohja ja Raasepori. Väkimäärään suhteutettuna eniten kesämökkejä on Inkon kunnassa. Suhteellisesti suurin kesämökkipaikkakunta on kuitenkin pieni Karjalohja, joka on nykyään osa Lohjaa. Karjalohjalla on yhtä asuntoa kohti 2,7 kesämökkiä.

YHTEENVETO

Vuonna 2012 Uudenmaan osuus yöpymisistä Suomen majoitusliikkeissä oli runsas neljännes ja Helsingin osuus lähes 17 prosenttia. Niinpä peräti 64 prosenttia kaikista Uudenmaan majoittujista yöpyi Helsingin majoitusliikkeissä.

Vuonna 2012 Uudellamaalla oli koko Suomen majoitustoiminnan työpaikoista lähes neljännes ja kaikista yrityssektorin työpaikoista selvästi yli kolmannes. Suhteellisesti Uusimaa on pieni majoitusmatkailun maakunta. Erityisesti Espoossa ja Vantaalla majoitustoiminnan työllisyys on hyvin alhainen suhteutettuna koko Suomen tasoon.

Vantaalla matkailijoiden yöpymismäärät ovat nousseet viime vuosina runsaasti. Viimeisen

seitsemän vuoden aika keskimääräinen vuosikasvu on ollut yli 9 prosenttia. KUUMA-kunnissa keskimääräinen vuosikasvu on ollut nollan tuntumassa, jopa lievästi negatiivinen. Läntisellä Uudellamaalla yöpymiset ovat supistuneet keskimäärin lähes prosentin vuodessa.

Ulkomaalaisten matkustajien Suomen-matkat suuntautuvat pääasiassa Helsinkiin. Pääkaupunki on erityisesti Euroopan ulkopuolelta tulevien matkustajien selvä ykköskohde Suomessa. Ulkomaiden kansalaisista venäläiset ovat selvästi suurin matkailijaryhmä Uudellamaalla ja koko Suomessa.

MATKAILU SUOMEN KANSANTALOUDESSA

Suomen matkailutase on ollut negatiivinen koko 2000-luvun. Kansainvälisestä matkailusta saadut tulot ovat siis olleet pienemmät kuin siitä aiheutuneet menot. Käytännössä tämä tarkoittaa, että suomalaiset matkailijat kuluttavat enemmän rahaa ulkomailla kuin ulkomaalaiset matkailijat Suomessa. Vuonna 2012 matkailutase oli 785 milj.

euroa alijäämäinen. Laskennallisesti alijäämä oli 145 euroa jokaista suomalaista kohti.

Matkailijat kuluttivat Suomessa erilaisiin palveluihin ja tavaroihin 11 miljardia euroa vuonna 2007. Ulkomaalaisten osuus kulutuksesta oli 3,1 miljardia ja suomalaismatkailijoiden osuus 7,9 miljardia. Suomalaisten vapaa-ajan matkailijoiden

osuus oli 5,5 miljardia, mikä on puolet matkailijoiden kokonaiskulutuksesta. Samana vuonna kotitalouksien kulutusmenot olivat yhteensä 87 miljardia euroa. Tämä tarkoittaa, että suomalais-ten vapaa-ajan matkailuun meni yli 6 prosenttia kotitalouksien kulutuksesta.

Ennakkotietojen mukaan matkailukulutus on kasvanut viime vuosina reilusti. Ennakkoarvioissa vuoden 2012 matkailukulutuksen arvo oli 13,3 miljardia. Myös matkailun arvonlisäys (BKT) ja matkailun BKT-osuus ovat olleet kasvussa. Ennakkoarvioiden mukaan matkailualan työllisyydessä ei kuitenkaan ole muutosta, joten työn tuottavuus on viime vuosina kasvanut. Tuorein vahvistettu tieto matkailun arvonlisäyksestä on vuodelta 2007. Tuolloin arvonlisäys oli 3,6 miljardia euroa ja matkailun BKT-osuus 2,3 prosenttia.

Neljännes matkailun arvonlisäyksestä syntyy lentoliikenteen henkilökuljetuksesta. (taulukko 1).

Muita suuria toimialoja ovat majoitustoiminta, linja-autojen ja taksien henkilökuljetus sekä ravitsemustoiminta. Yhteensä ne tuottavat 60 prosenttia koko matkailun arvonlisäyksestä.

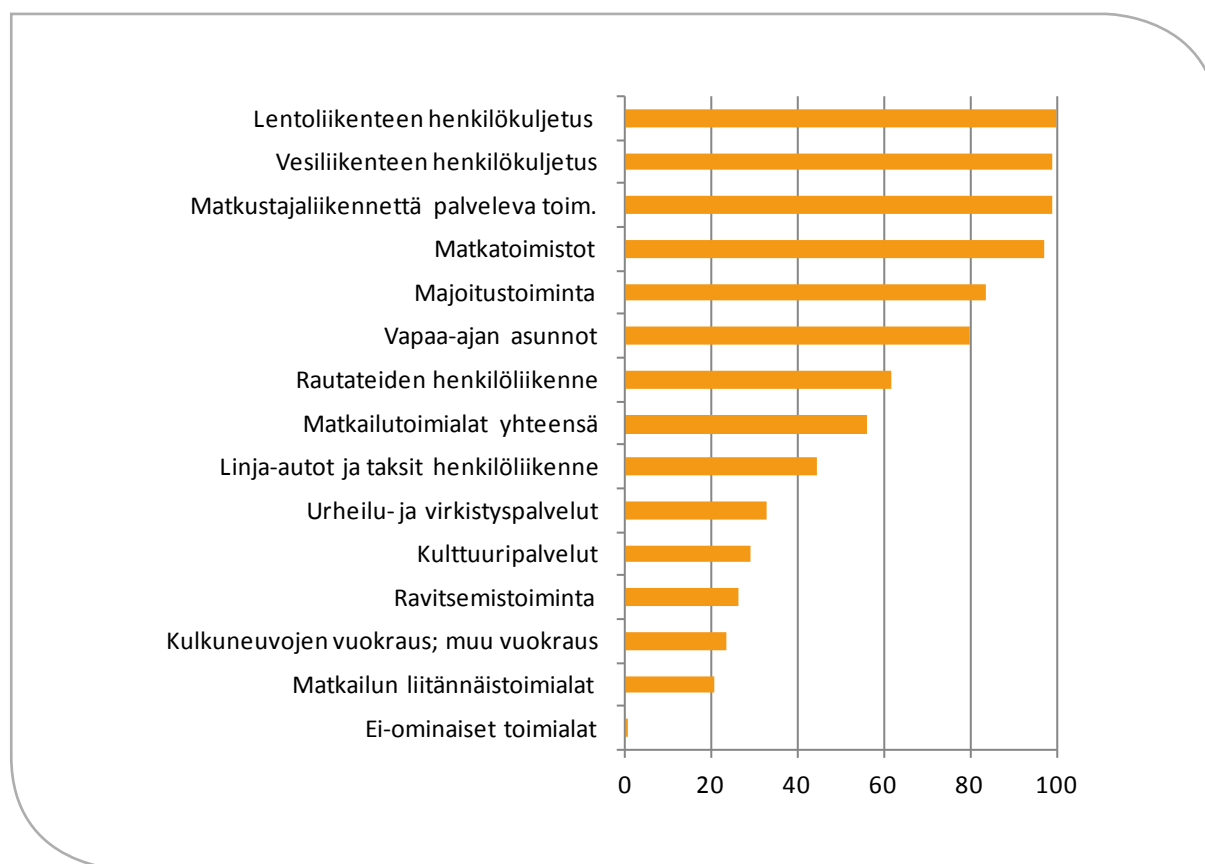
Kaikki matkailutoimialat ilmenevät taulukosta 1. Matkailun tärkein liitännäistoimiala on polttonesteiden välitys. Tärkein ei-ominaisista toimialoista on tukku- ja vähittäiskauppa. Lento- ja vesiliikenteen henkilökuljetusten arvonlisäys luokitellaan lähes kokonaan matkailuun kuuluvaksi.

Matkailun osuus majoitustoiminasta oli sekin varsin korkea, 83,5 prosenttia vuonna 2007. Sen sijaan ravitsemustoiminnasta matkailu kattoi vain runsaan neljänneksen (kuvio 1). Koko ravitsemustoimialan arvonlisäys oli 1 665 miljoonaa euroa, josta matkailun osuus oli 435 miljoonaa euroa (taulukko 1).

Taulukko 1. Matkailun arvonlisäys toimialoittain vuonna 2007

Toimiala	Arvonlisäys	
	Milj. euroa	%-osuudet
Lentoliikenteen henkilökuljetus	748	20,5
Majoitustoiminta	515	14,1
Linja-autojen ja taksien henkilökuljetus	492	13,5
Ravitsemustoiminta	435	11,9
Vesiliikenteen henkilökuljetus	268	7,3
Matkatoimisto- ja matkanjärjestäjäpalvelut	239	6,6
Vapaa-ajan asuntojen omistus ja vuokraus	236	6,5
Rautateiden henkilöliikenne	137	3,8
Urheilu- ja virkistyspalvelut	113	3,1
Kulttuuripalvelut	64	1,7
Kulkuneuvojen vuokraus; muu vuokraus	41	1,1
Matkustajaliikennettä palveleva toiminta	36	1,0
Matkailutoimialat yhteensä	3324	91,1
Matkailun liitännäistoimialat	140	3,8
Ei-ominaiset toimialat	185	5,1
Koko matkailu	3649	100,0

Kuvio 1. Matkailun prosenttiosuus toimialojen arvonlisäyksestä vuonna 2007

MATKAILUN TYÖLLISYYS

Tilastokeskuksen arvion mukaan matkailu työllisti Suomessa laskennallisesti 63 900 ihmistä vuonna 2007. Arvio perustuu matkailutilinpitoon. Matkailun osuus kokonaistyöllisyydestä oli 2,6 prosenttia, eli jonkin verran suurempi kuin alan BKT-osuus, 2,3 prosenttia.

Matkailun kaksi suurinta työllistäjää ovat ravitsemus- ja majoitustoiminta. Nämä toimialat työllistävät matkailun piirissä 30 000 ihmistä, mikä on noin 47 prosenttia koko matkailun työllisyydestä. Viidenneksi suurin työllistäjä on lentoliikenteen henkilökuljetus, joka arvonlisäyksellä mitattuna on

myös matkailun suurin toimiala.

Majoitus- ja ravitsemustoiminta työllistivät vuonna 2007 lähes 79 000 ihmistä. Majoitustoiminnasta valtaosa luetaan osaksi matkailua, mutta ravitsemustoiminnasta matkailun osuus on vain runsas neljännes.

Työllistäjänä matkailu on samaa kokoluokkaa kuin sähkö- ja elektroniikkateollisuus tai metsäteollisuus. Edellinen työllisti vuonna 2007 yhteensä 60 400 ja jälkimmäinen 59 000 ihmistä. Vuoden 2007 jälkeen molempien teollisuustoimialojen työllisyys on ollut laskussa.

Taulukko 2. Matkailun laskennallinen työllisyys toimialoittain vuonna 2007

Toimialat	Matkailun työllisyys		Matkailun % osuus koko työllisyydestä
	lukumäärä	%-osuudet	
Ravitsemustoiminta	16 288	25,5	26,1
Majoitustoiminta	13 690	21,4	83,5
Linja-autojen henkilöliikenne ja taksiliikenne	10 014	15,7	44,3
Matkatoimisto- ja matkanjärjestäjäpalvelut	4 268	6,7	97,0
Lentoliikenteen henkilökuljetus	4 189	6,6	99,7
Vesiliikenteen henkilökuljetus	3 472	5,4	99,2
Rautateiden henkilöliikenne	2 410	3,8	61,8
Urheilu- ja virkistyspalvelut	2 299	3,6	32,8
Kulttuuripalvelut	1 299	2,0	28,9
Matkustajaliikennettä palveleva toiminta	594	0,9	99,0
Kulkuneuvojen vuokraus	256	0,4	23,3
Matkailutoimialat yhteensä	58 781	91,9	45,0
Polttoainekauppa	2 270	3,5	20,9
Muut toimialat	2 894	4,5	0,1
Koko matkailu	63 944	100,0	2,6

MAJOITUSKAPASITEETTI

Suomessa matkailu suuntautuu erityisesti Uudellemaalle ja Pohjois-Suomeen. Luonnollisesti majoituskapasiteettia on runsaasti samoilla alueilla. Kaikkien majoitusliikkeiden huoneista

neljännes ja vuoteista viidennes löytyy Uudelta- maalta (taulukko 3).

Uudenmaan majoitusliikkeissä on huoneita lähes 15 000, joissa vuoteita on lähes 29 000.

Taulukko 3. Majoitusliikkeiden kapasiteetti, Uusimaa ja vertailualueet¹, prosenttiosuudet vuonna 2012

	Liikkeet	Huoneet	Vuoteet
Uusimaa	12,9	24,5	19,9
Hämeenlinna ja Lahti	2,0	2,5	2,1
Kymenlaakso	1,8	1,8	1,7
Imatra ja Lappeenranta	1,9	2,5	2,5
Lappi ja Kuusamo	19,1	15,1	18,6
Koko maa	100,0	100,0	100,0

Taulukko 4. Majoitusliikkeiden kapasiteetti, Uudenmaan alueiden prosenttiosuudet vuonna 2012

	Liikkeet	Huoneet	Vuoteet
Pääkaupunkiseutu	57,2	81,4	79,8
Helsinki	40,7	58,2	57,5
Espoo	9,0	8,5	8,4
Vantaa	7,6	14,7	13,9
Itäinen Uusimaa	9,7	3,9	4,3
KUUMA-kunnat	12,4	7,3	7,0
Läntinen Uusimaa	20,0	7,4	8,9
Uusimaa	100,0	100,0	100,0

¹ Aluejako liitteessä.

Uudenmaan alueen majoitustoiminta keskittyy vahvasti pääkaupunkiseudulle ja erityisesti Helsinkiin, kuten koko yritystoimintakin. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella taas on paljon majoitusliikkeitä suhteessa huoneiden määrään (taulukko 4). Tämä kertoo yksinkertaisesti siitä, että alueen majoitusyritykset ovat pieniä.

Majoitustoiminnan suhteellinen keskittyminen Uudellemaalle

Edellä olevan perusteella on selvää, että Uudella maalla on absoluuttisesti paljon majoitustoiminnan kapasiteettia. Mutta onko sitä suhteellisesti paljon? Onko majoitustoiminta keskittynyt Uudellemaalle, eli onko alue erikoistunut matkailuun?

Majoitustoiminnan keskittyneisyyttä arvioidaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin henkilös-

tömäärien avulla. Tiedot antavat karkean kuvan majoituskapasiteetin suhteellisesta keskittyneisyydestä Uudellemaalle.

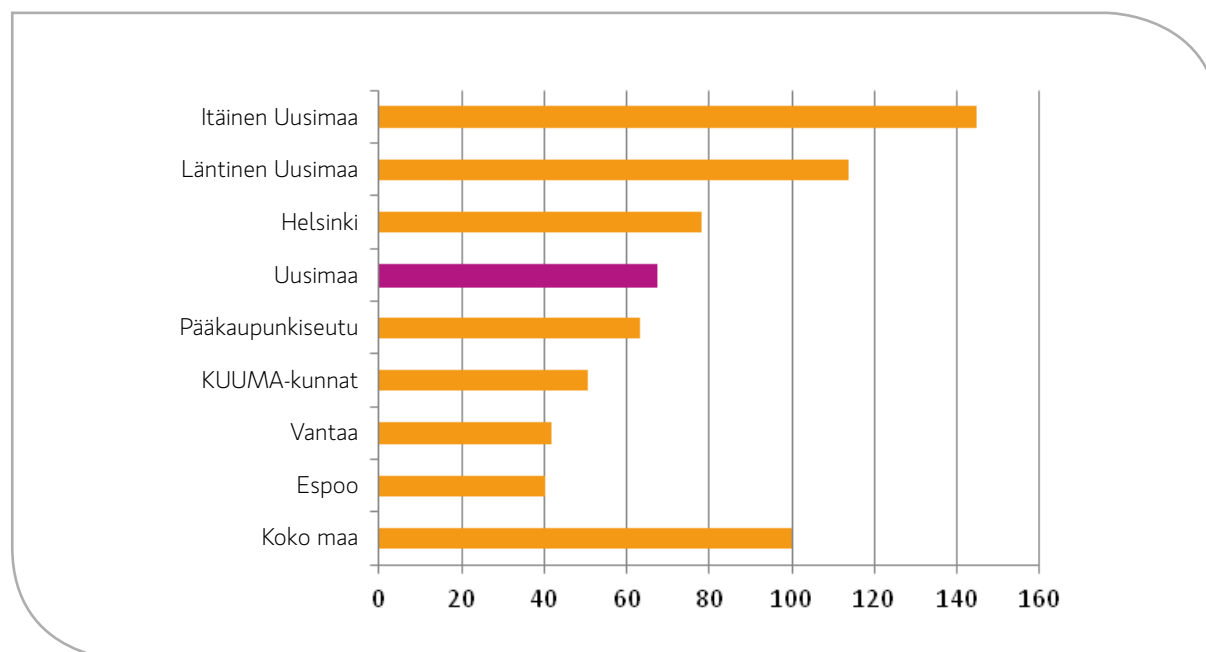
Kun indeksin arvo on yli 100, alueen majoitustoiminta on keskittynyttä. Laskennan mukaan Uudenmaan alueista itäinen ja läntinen Uusimaa ovat keskittyneet majoitustoimintaan, muut Uudenmaan alueet eivät (kuvio 2).

Itäisen Uudenmaan vahva keskittyneisyys majoitustoimintaan on osittain tilastoharha. Tämä johtuu siitä, että alueen majoitusyritykset ovat pienikokoisia. Pienyrittäjät tekevät usein pitkää työpäivää, jolloin yksittäisen työntekijän työpanos on suurempi kuin isoissa yrityksissä. Isot yritykset käyttävät lisäksi enemmän ostopalveluita, jotka kirjautuvat tilastoihin muuna kuin majoitustoiminnan työllisyytenä.

Majoitustoiminnan keskittyneisyyttä mitataan seuraavasti:

1. Majoitussektorin työpaikkojen osuus yrityssektorin työpaikoista Uudellamaalla = **A**
2. Majoitussektorin työpaikkojen osuus yrityssektorin työpaikoista koko maassa = **B**
3. Muodostetaan erikoistumisindeksi = $(A \div B) * 100$
4. Vastaavasti muodostetaan indeksi muille alueille

Kuvio 2. Majoitustoiminnan alueellinen keskittyneisyys Uudellamaalla vuonna 2009, koko maa = 100

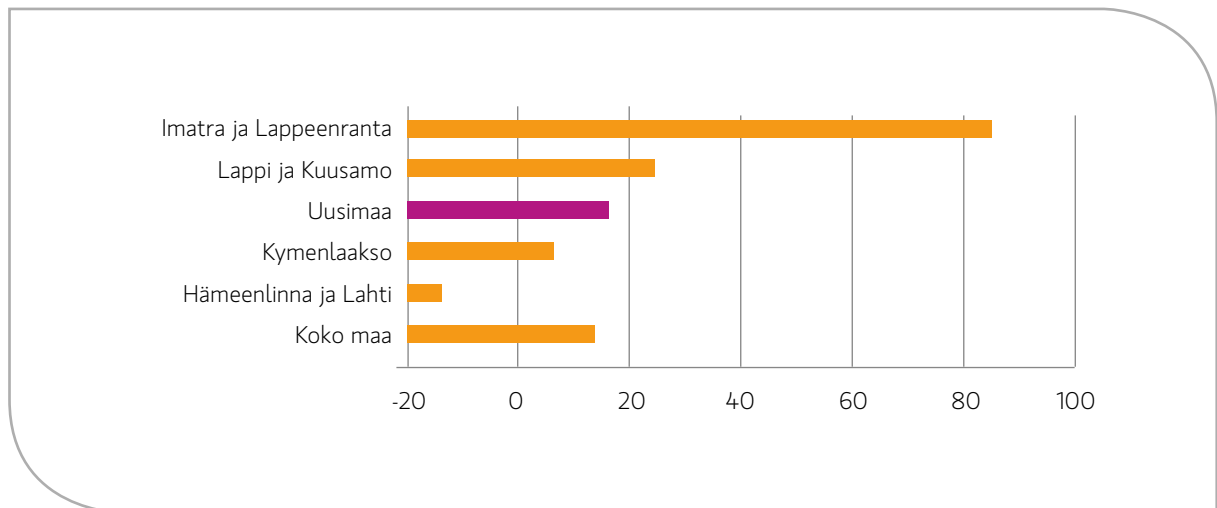
Majoituskapasiteetin kasvu 2005–2012

Suomessa majoitusliikkeet ovat viime vuosina kasvattaneet kapasiteettiaan selvästi. Vuosina 2005–2012 majoitusliikkeiden huonemäärä kasvoi yli 10 prosenttia, ja niissä olevien vuoteiden määrä lähes 14 prosenttia. Uudenmaan kasvu ylitti koko maan tason, mutta jäi alle Lappi–Kuusamo-alueen kasvun (kuvio 3).

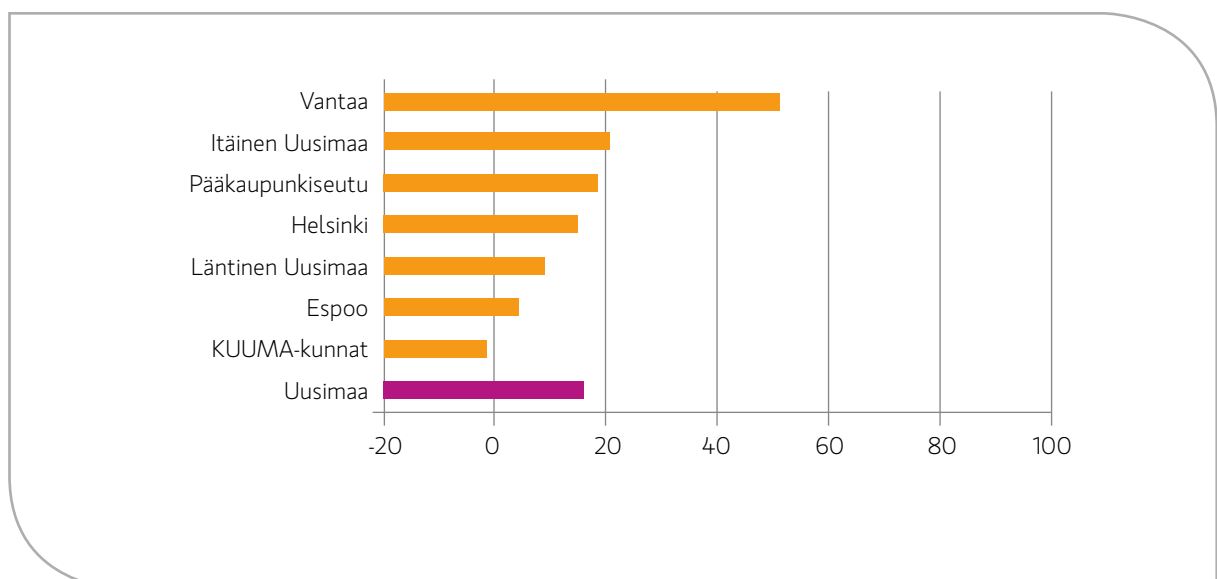
Imatra–Lappeenranta-alueella majoituskapasiteetin suhteellinen kasvu oli erittäin voimakasta, 85 prosenttia vuosina 2005–2012. Pääsyyinä on yritysten reagointi venäläismatkailijoiden määrän kasvuun.

Toinen voimakkaan kasvun alue oli Vantaa (kuvio 4), jossa majoituskapasiteetti lisääntyi noin 50 prosentilla. KUUMA-kunnissa majoituskapasiteetti sen sijaan supistui, tosin vain vähän.

Kuvio 3. Majoitusliikkeiden kapasiteetin (vuoteiden määrän) prosentuaalinen kasvu Uudellamaalla ja vertailualueilla 2005–2012

Kuvio 4. Majoitusliikkeiden kapasiteetin (vuoteiden määrän) prosentuaalinen kasvu Uudellamaalla 2005–2012

Majoituskapasiteetin käyttöaste 2005–2012

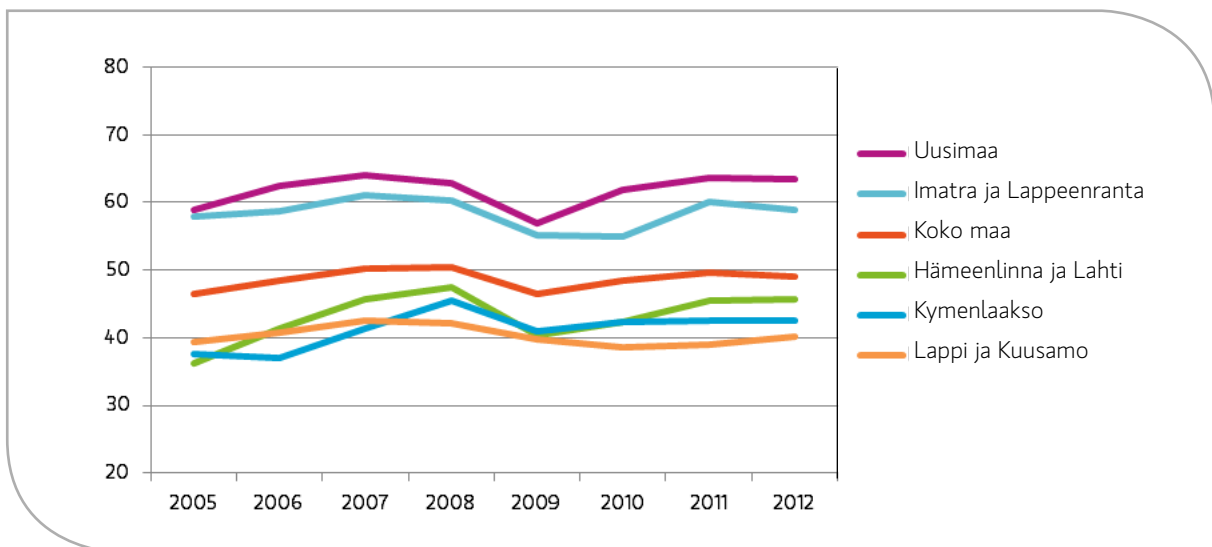
Majoituskapasiteetin käyttöaste kehittyi kaikilla alueilla pääosin samalla tavoin vuosina 2005–2012. Syksyn 2008 finanssikriisi ja sitä seurannut reaalitalouden lama vuonna 2009 laski käyttöasteita kaikkialla.

Huoneiden käyttöasteissa on selvä tasoero Uudenmaan ja Lappi–Kuusamo-alueen välillä (kuvio 5), koska Pohjois-Suomen matkailu on kausiluontoisempaa kuin Uudenmaan matkailu. Uudellamaalla puolestaan vuosivaihtelu on suu-

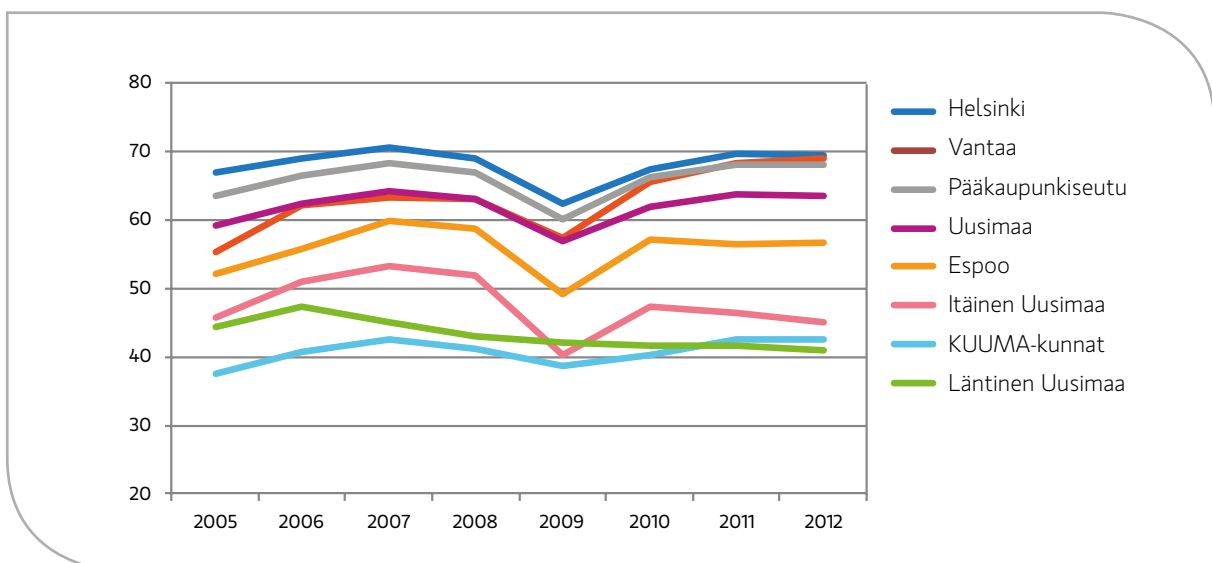
rempaa kuin Pohjois-Suomessa. Tämä tarkoittaa, että Uudenmaan matkailu on suhdanneherkempää kuin Lappi–Kuusamo-alueen matkailu.

Onko käyttöasteissa havaittavissa jonkinlaisia trendejä? Ajanjakso on melko lyhyt trendien arvioimiseksi, mutta jonkinlaisia havaintoja voitaneen tehdä. Itäisen ja läntisen Uudenmaan majoituskapasiteetin käyttöasteessa näyttäisi olevan laskeva trendi, ja Vantaalla puolestaan nouseva trendi (kuvio 6). Vantaan kehitystä voidaan pitää erityisen hyvänä, sillä sekä kapasiteetti että sen käyttöaste ovat olleet kasvussa yhtä aikaa.

Kuvio 5. Huoneiden käyttöaste (%) Uudellamaalla ja vertailualueilla 2005–2012

Kuvio 6. Huoneiden käyttöaste (%) Uudellamaalla 2005–2012

YÖPYMISET MAJOITUSLIIKKEISSÄ 2012

Vuonna 2012 kaikissa maan majoitusliikkeissä yöpymisvuorokausia (yöpymisiä) oli yhteensä 20,3 miljoona. Saapuneita matkustajia oli 10,9 miljoonaa. Yöpymiset kuvaavat majoitustoiminnan volyyymiä paremmin kuin saapuneiden matkustajien määrä, joten tässä selvityksessä keskitytään yöpymisiin.

Uudenmaan osuus kaikista yöpymisistä oli noin 26 prosenttia, joista kotimaisia vieraita oli noin 20 ja ulkomaisia yli 40 prosenttia (taulukko 5). Suomeen saapuneista matkustajista Uudenmaan osuus oli 29 prosenttia, mikä on korkeampi kuin yöpymisten osuus. Matkustajat viipyivät siis uusmaalaisissa majoitusliikkeissä lyhyemmän ajan kuin koko maan majoitusliikkeissä keski-

määrin. Tämä johtuu siitä, että Uudellamaalla on enemmän liikematkailua kuin muualla Suomessa. Myös pääkaupunkiin sijoittuvat kaupunkilomat ovat usein lyhyempiä kuin vaikkapa laskettelu- tai vaellusmatkat, joissa kohteena on useimmiten pohjoinen Suomi.

Vuonna 2012 kaikista Uudellemaalle saapuneista ulkomaalaisista matkustajista noin 95 prosenttia yöpyi pääkaupunkiseudulla ja kolme neljäsosaa Helsingissä. Helsingin majoitusliikkeissä ulkomaalaisten osuus oli yli puolet kaikista yöpymisistä. Pienin ulkomaalaisten osuus oli läntisellä Uudellamaalla, noin kahdeksan prosenttia (kuvio 7).

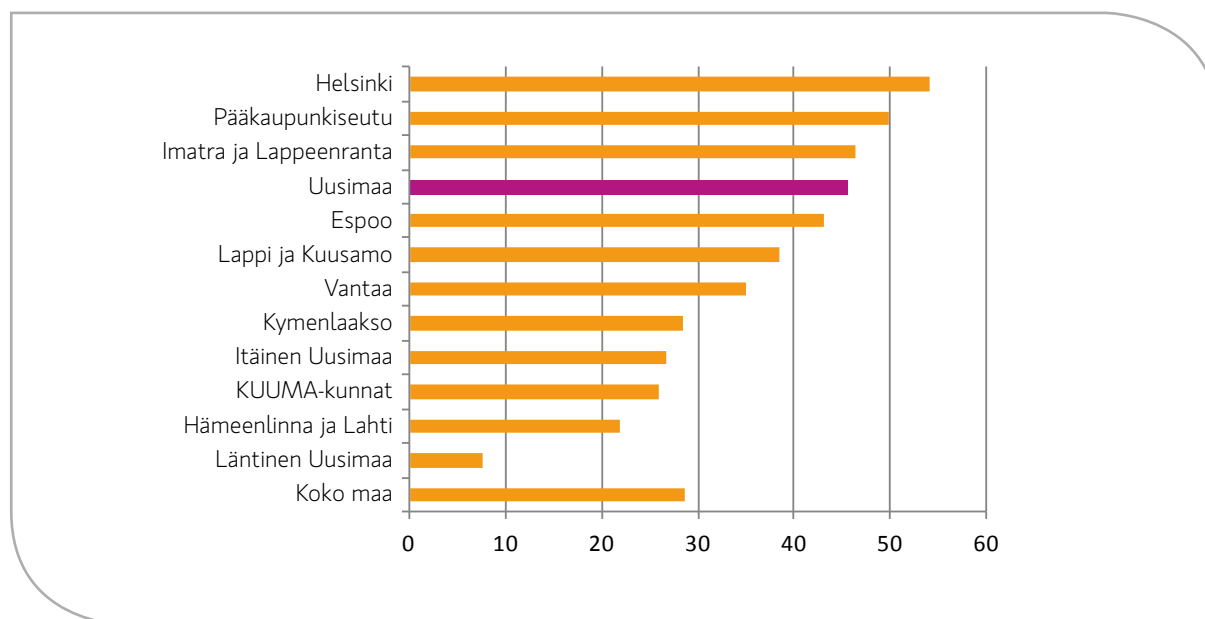
Taulukko 5. Majoitusliikkeissä yöpymisten alueelliset prosenttijakautumat vuonna 2012, koko maa = 100

	Yhteensä	Kotimaiset	Ulkomaiset
Uusimaa	25,9	19,8	41,2
Helsinki	16,6	10,6	31,4
Hämeenlinna ja Lahti	2,1	2,3	1,6
Kymenlaakso	1,6	1,6	1,6
Imatra ja Lappeenranta	3,2	2,4	5,2
Lappi ja Kuusamo	14,1	12,2	19,0
Koko maa	100,0	100,0	100,0

Taulukko 6. Majoitusliikkeissä yöpymisten alueelliset prosenttijakautumat vuonna 2012, Uusimaa = 100

	Yhteensä	Kotimaiset	Ulkomaiset
Pääkaupunkiseutu	86,6	79,7	94,9
Espoo	7,3	7,6	6,9
Helsinki	64,0	53,8	76,1
Vantaa	15,4	18,3	11,9
Itäinen Uusimaa	2,8	3,8	1,7
KUUMA-kunnat	4,2	5,8	2,4
Läntinen Uusimaa	6,3	10,7	1,0
Uusimaa	100,0	100,0	100,0

Kuvio 7. Ulkomaalaisten prosenttiosuus majoitusliikkeiden yöpymisistä vuonna 2012

Ulkomaalaisten yöpymiset maanosittain ja maittain

Suomeen saapuvat ulkomaalaiset suuntaavat erityisesti Uudellemaalle ja Pohjois-Suomeen (taulukko 5). Näiden alueiden majoitusliikkeissä vierailevat ulkomaalaiset tulevat pääosin Euroopasta.

Eurooppalaisten osuus on kuitenkin selvästi suurempi Lapissa ja Kuusamossa kuin Uudellamaalla. Lähes kaikki Lapin ja Kuusamon ulkomaanmatkailijat tulevat joko Euroopasta tai Aasiasta. Uudellemaalle taas tullaan eri maaosista monipuolisemmin (kuviot 8 ja 9). Ero selittynee suurelta osin kahdella asialla:

- Uudenmaan ja erityisesti Helsingin matkailussa kokonaiskuvaan vaikuttaa liikematkailijoiden osuus. Pohjois-Suomen matkailu sen sijaan painottuu enimmäkseen lomamatkailuun.
- Lennot Euroopan ulkopuolelta Suomeen vievät käytännössä kaikki Helsinki-Vantaan lentoterminalille, jolloin usein myös lomamatkojen kohde on Helsinki Suomen pääkaupunkina.

Venäläiset olivat suurin ulkomaalainen asiakasryhmä lähes kaikkien alueiden majoitusliikkeissä, poikkeuksena KUUMA-kunnat (kuviot 10–18). Uudellamaalla venäläisten osuus ulkomaalaisten yöpymisistä oli 18 prosenttia vuonna 2012, kun koko maan osuus oli 26 prosenttia.

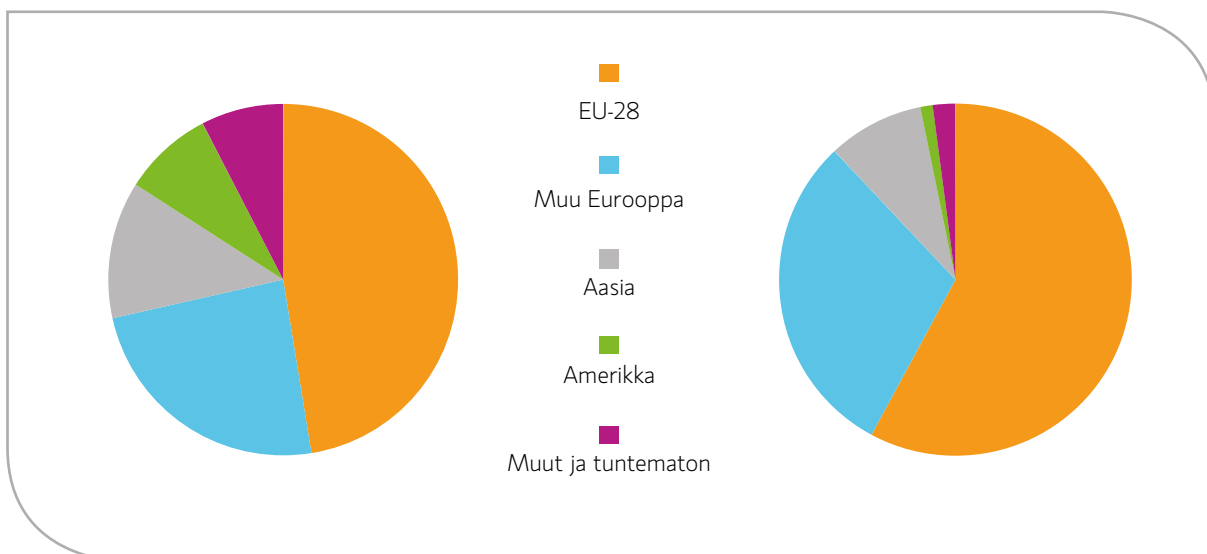
Kaakkois-Suomessa venäläismatkailijoita yöpyi erityisen paljon: Kymenlaaksossa 62 prosenttia ja Imatra–Lappeenranta-alueella 88 prosenttia kaikista ulkomaalaisten yöpymisistä. Syynä on tietysti Pietarin läheisyys. Matkaa Pietarista Imatralla on vain 230 kilometriä ja Pietarin metropolialueella asuu noin seitsemän miljoonaa ihmistä.

Suuret venäläismatkailijoiden määrät Kaakkois-Suomessa nostavat koko maan keskiarvoa. Tämän vuoksi venäläismatkailijoita on prosentuaalisesti vähemmän Uudellamaalla, Helsingissä sekä Pohjois-Suomessa kuin koko maassa (taulukko 7). Sen sijaan Uudellamaalla on koko maan keskiarvoa enemmän yhdysvaltalaisia, kiinalaisia, japanilaisia ja italialaisia matkailijoita.

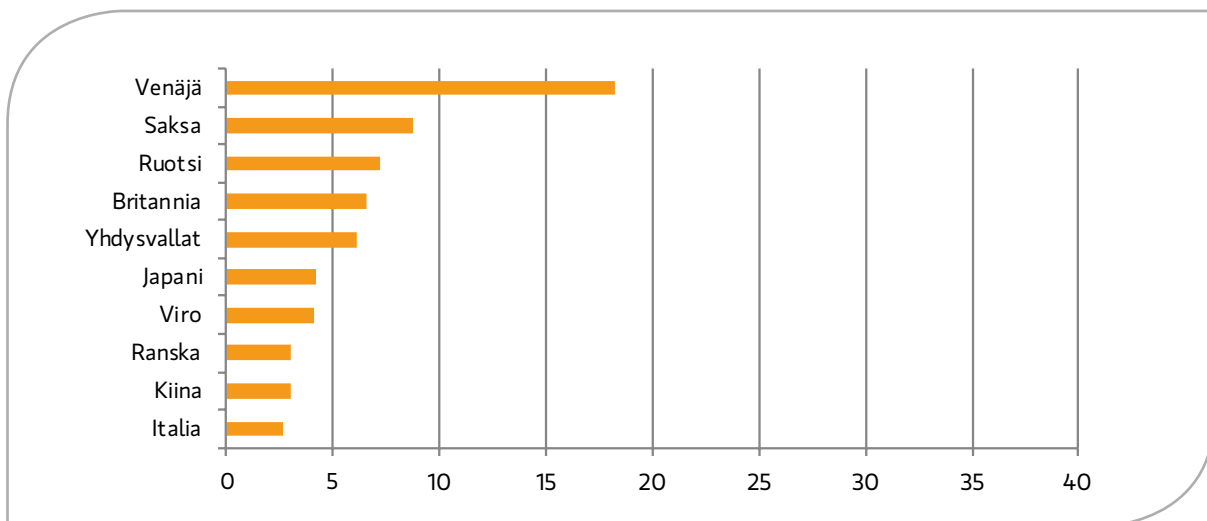

Kuvio 8. Ulkomaalaisten yöpymiset maanosittain Uudellamaalla vuonna 2012

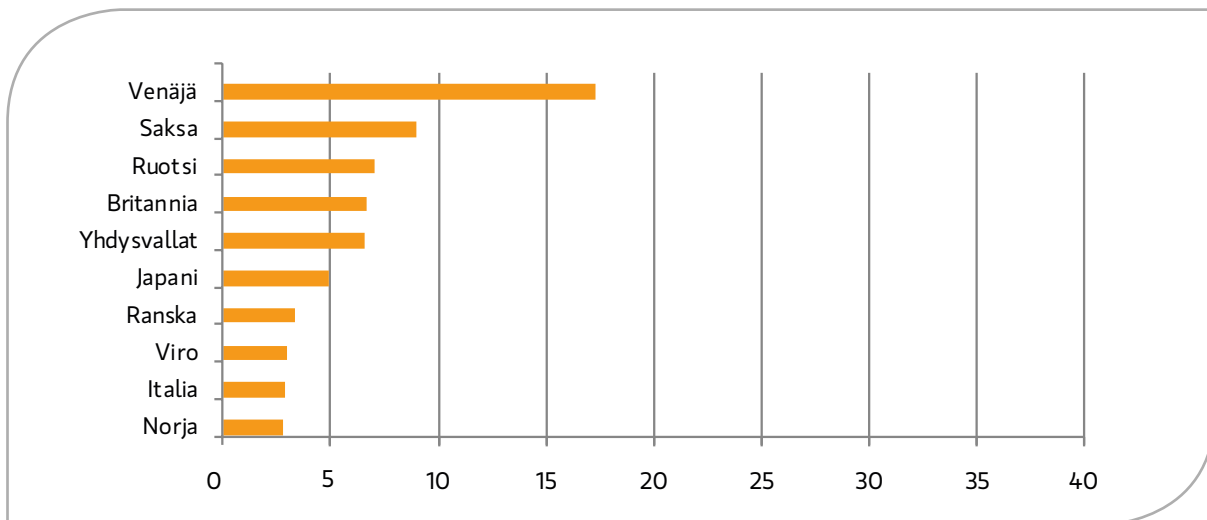
Kuvio 9. Ulkomaalaisten yöpymiset maanosittain Lapissa ja Kuusamossa vuonna 2012

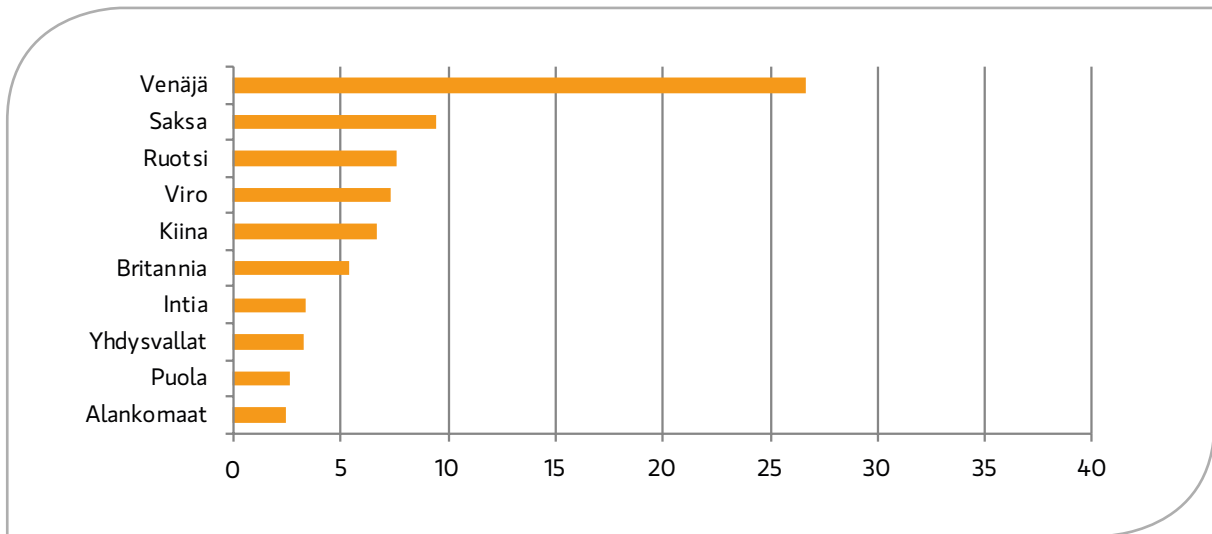
Kuvio 10. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat Uudellamaalla vuonna 2012

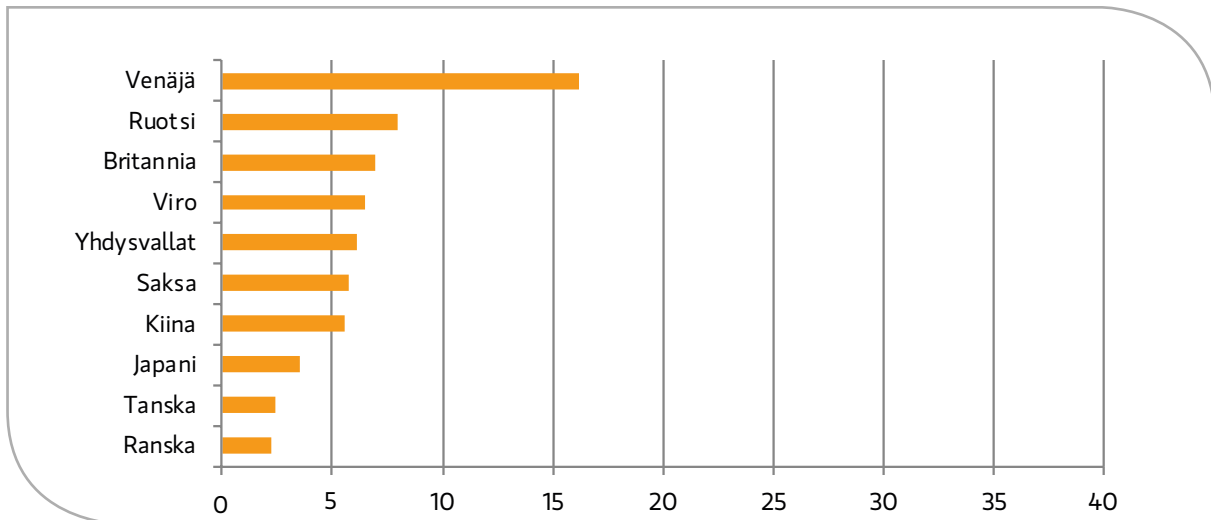
Kuvio 11. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat Helsingissä vuonna 2012

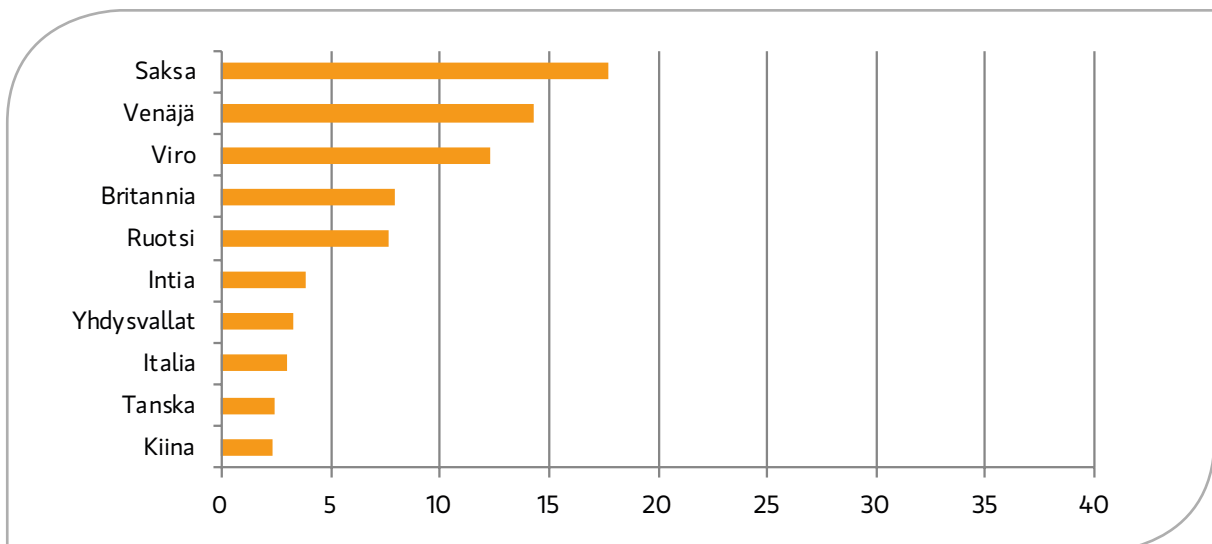
Kuvio 12. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat Espoossa vuonna 2012

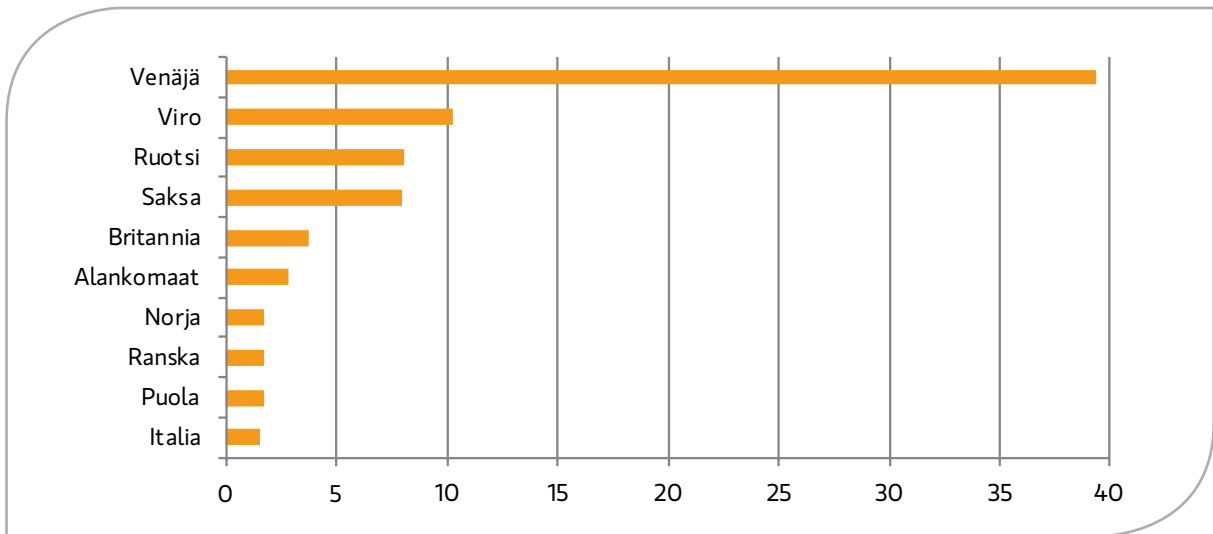
Kuvio 13. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat Vantaalla vuonna 2012

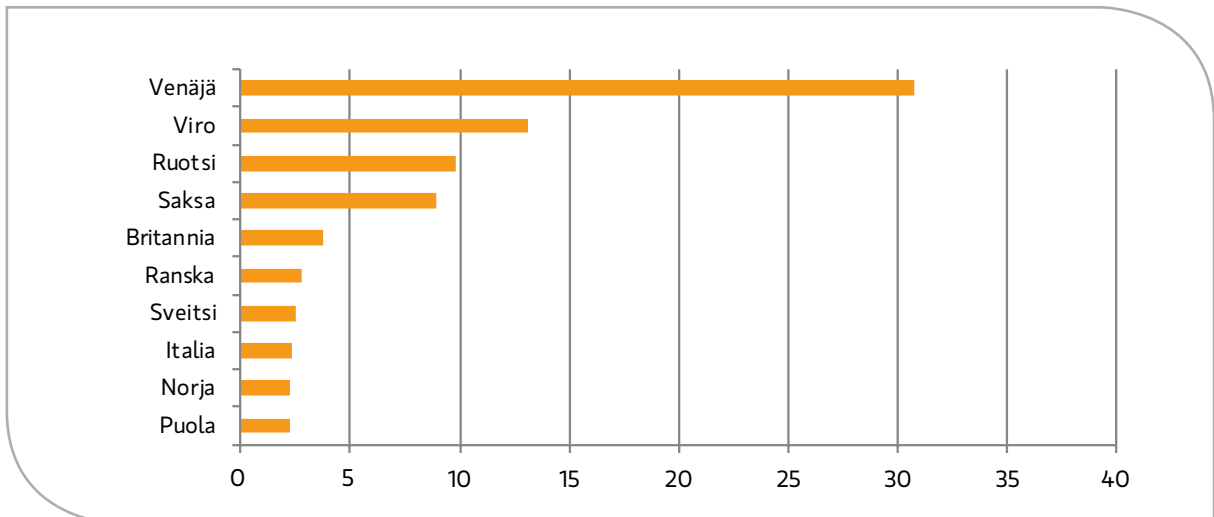
Kuvio 14. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat KUUMA-kunnissa vuonna 2012

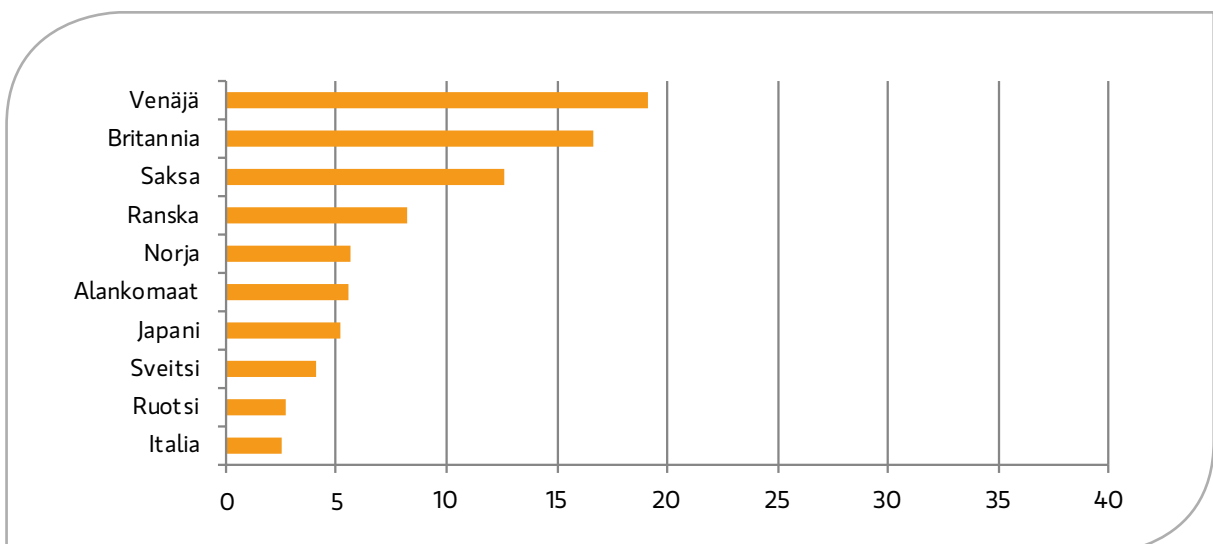
Kuvio 15. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat itäisellä Uudellamaalla vuonna 2012

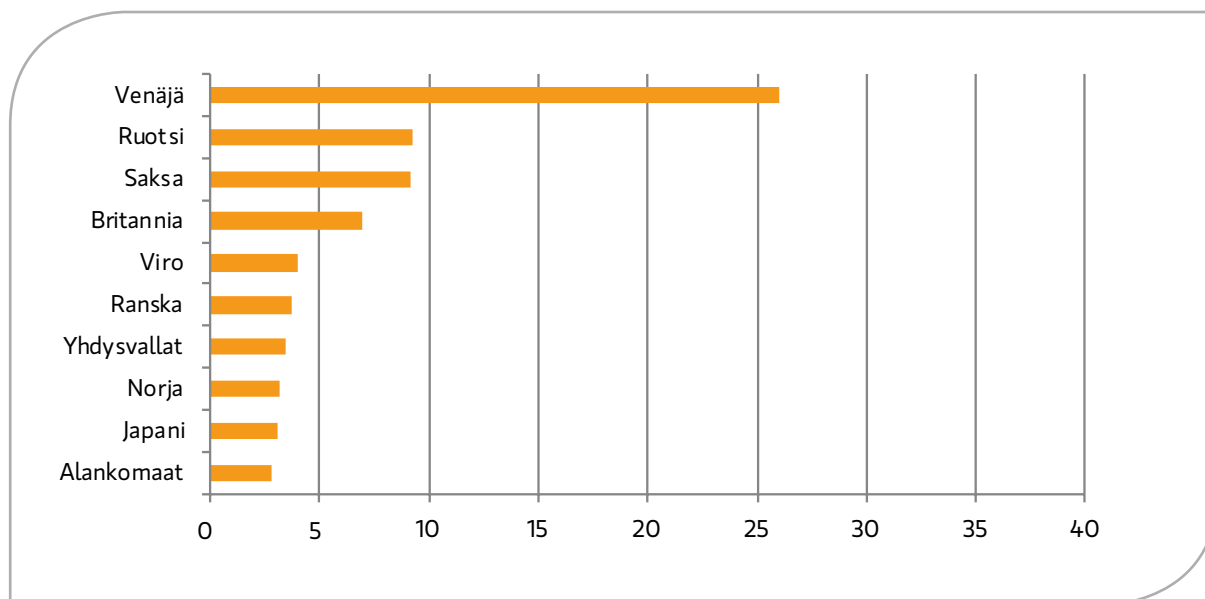
Kuvio 16. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat läntisellä Uudellamaalla vuonna 2012

Kuvio 17. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat Lapissa ja Kuusamossa vuonna 2012

Kuvio 18. Ulkomaalaisten yöpymisten prosenttijakaumat koko maassa vuonna 2012

Taulukko 7. Ulkomaalaisten yöpymisten jakautuminen (%) alueellisesti Suomessa vuonna 2012, koko maa = 100²

	Uusimaa	Pääkaupunki-seutu	Helsinki	Espoo	Vantaa	Muu Uusimaa	Lappi ja Kuusamo	Muu Suomi	Koko maa
Ulkomaiset	41,2	39,1	31,4	2,8	4,9	2,1	19,0	39,8	100,0
Venäjä	29,0	26,9	20,9	2,9	3,0	2,1	13,9	57,1	100,0
Saksa	39,4	36,4	30,5	2,9	3,1	2,9	25,9	34,7	100,0
Ruotsi	32,2	30,3	23,8	2,3	4,2	1,9	5,6	62,2	100,0
Britannia	38,9	37,2	30,1	2,2	4,9	1,7	45,3	15,8	100,0
Yhdysvallat	73,2	71,8	60,3	2,7	8,8	1,4	3,9	22,9	100,0
Japani	57,2	56,8	50,7	0,5	5,6	0,3	32,2	10,6	100,0
Viro	42,1	36,0	23,1	5,1	7,8	6,2	5,5	52,4	100,0
Ranska	33,4	32,2	27,8	1,6	2,9	1,1	41,4	25,3	100,0
Kiina	72,3	70,7	43,9	11,0	15,8	1,6	9,1	18,6	100,0
Italia	47,8	45,6	39,7	2,2	3,6	2,2	21,3	30,9	100,0

² Muu Uusimaa = Uusimaa pl. pääkaupunkiseutu. Muu Suomi = Koko maa pl. Uusimaa, Lappi ja Kuusamo. Taulukoissa 7 ja 8 on kymmenen suurinta kansalaisuutta suuruusjärjestyksessä Uudenmaalla yöpymisten mukaan.

YÖPYMISTEN KEHITYS

Uudenmaan majoitusliikkeissä yövyttiin vuonna 2005 yhteensä noin 4 miljoonaa ja vuonna 2012 yli 5,2 miljoonaa vuorokautta. Yöpymisten määrä Uudellamaalla kasvoi siten 30 prosenttia seitsemässä vuodessa (taulukko 8). Koko maassa kasvua oli samalla aikavälillä 18 prosenttia. Uudenmaan majoitusliikkeiden ulkomaalaisista asiakkaista venäläiset olivat vuonna 2012 selvästi suurin ryhmä. Kasvu on ollut merkittävää, sillä vielä vuonna 2005 venäläiset olivat vasta neljänneksi suurin ryhmä.

Yöpymisten vuosimuutokset olivat suuria monilla alueilla (taulukko 9). Lisäksi kehitys oli joinakin vuosina varsin epäyhtenäistä alueiden välillä. Kansantalouden lamavuosi 2009 oli luonnollisesti huonoa aikaa myös matkailussa.

Espoon majoitusliikkeissä yöpymiset pienenevät merkittävästi kahtena peräkkäisenä vuonna 2009 ja 2010. Kolmantena vuonna eli 2011 kasvu oli sitä vastoin erittäin suurta. Tämä viittaa siihen, että merkittävä osa alueen majoituskapasiteetista on ollut pois käytöstä vuonna 2010. Esimerkiksi jokin suuri hotelli on saattanut olla peruskorjauksessa. Kapasiteettivaje Espoossa tarjoaisi osaltaan luontevan selityksen Vantaan erittäin nopealle kasvulle vuonna 2010.

KUUMA-kunnissa oli havaittavissa samanlaisia kehitystä kuin Espoossa, mutta vuotta aiemmin. Vuonna 2008 yöpymisten määrä pieneni KUUMA-kunnissa lähes 12 prosenttia, kun melkein kaikkialla muualla oli kasvua. Laman jälkeen vuonna 2010 yöpymismäärät kasvoivat KUUMA-kunnissa erittäin nopeasti, mutta eivät yhtä vauhdikkaasti kuin Espoossa vuotta myöhemmin.

Keskimääräinen kasvu yöpymisten määrissä on vaihdellut alueellisesti erittäin paljon viime vuosina. Ääripäinä olivat Vantaa ja läntinen Uusimaa. Etenkin Vantaan yli 9 prosentin keskimääräinen vuosikasvu seitsemän vuoden aikana on ollut erittäin nopeaa.

Vantaalla yöpymismäärien keskimääräinen vuosimuutos oli samaa suuruusluokkaa kotimaisten ja ulkomaalaisten matkustajien osalta (kuvio 19 ja 20). Kotimaisen majoitusmatkailun merkit-

tävä kasvu Vantaalla selittänee osaltaan KUUMA-kuntien heikkoa kehitystä (kuvio 19).

Kotimaisten matkustajien yöpymismäärät ovat kasvaneet runsaasti myös Helsingissä. (kuvio 19). Sen sijaan ulkomaalaisten matkustajien yöpymismäärät ovat kasvaneet Helsingissä kaikkein hitaimmin. (kuvio 20). Heikosta kasvusta huolimatta ulkomaalaisten matkustajien osuus oli vuonna 2012 korkein Helsingissä (kuvio 7).

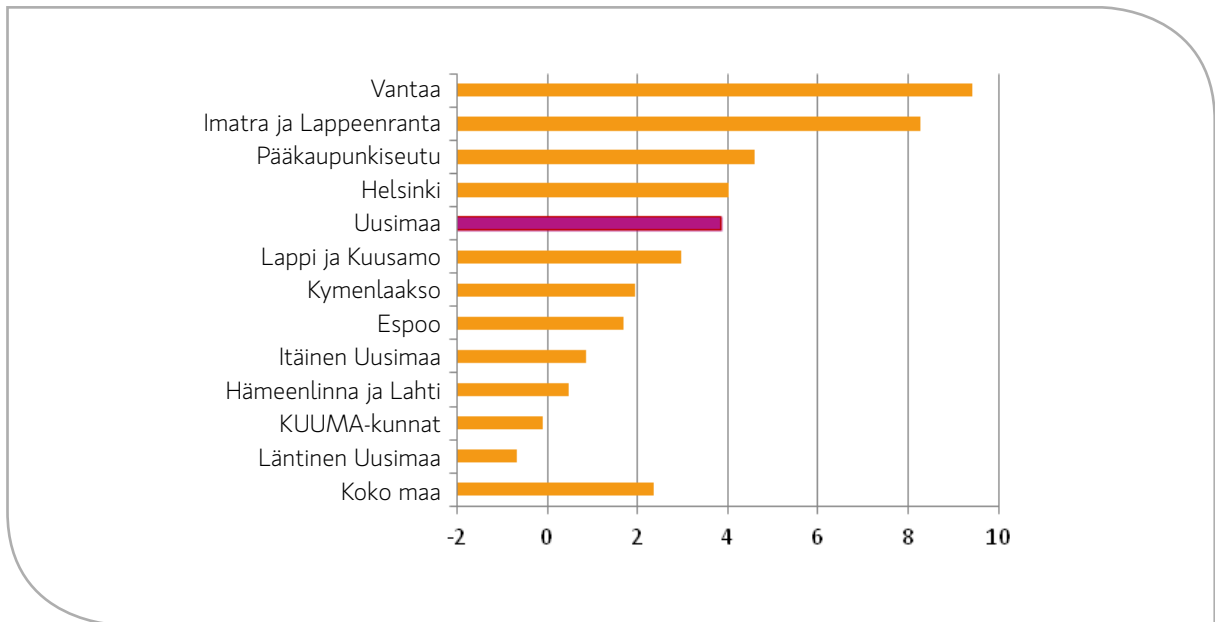
Taulukko 8. Yöpymiset Uudenmaan majoitusliikkeissä 2005 ja 2012

	Yöpymiset		Muutos 2005–2012	
	2005	2012	lkm	%
Yhteensä	4 039 603	5 262 273	1 222 670	30
Kotimaiset	2 121 038	2 870 188	749 150	35
Ulkomaiset	1 918 565	2 392 085	473 520	25
Venäjä	162 161	436 710	274 549	169
Saksa	202 382	210 252	7 870	4
Ruotsi	168 127	172 762	4 635	3
Britannia	190 985	157 852	-33 133	-17
Yhdysvallat	147 478	145 453	-2 025	-1
Japani	83 055	101 132	18 077	22
Viro	65 609	99 195	33 586	51
Ranska	71 407	72 667	1 260	2
Kiina	54 166	72 359	18 193	34
Italia	68 716	62 560	-6 156	-9

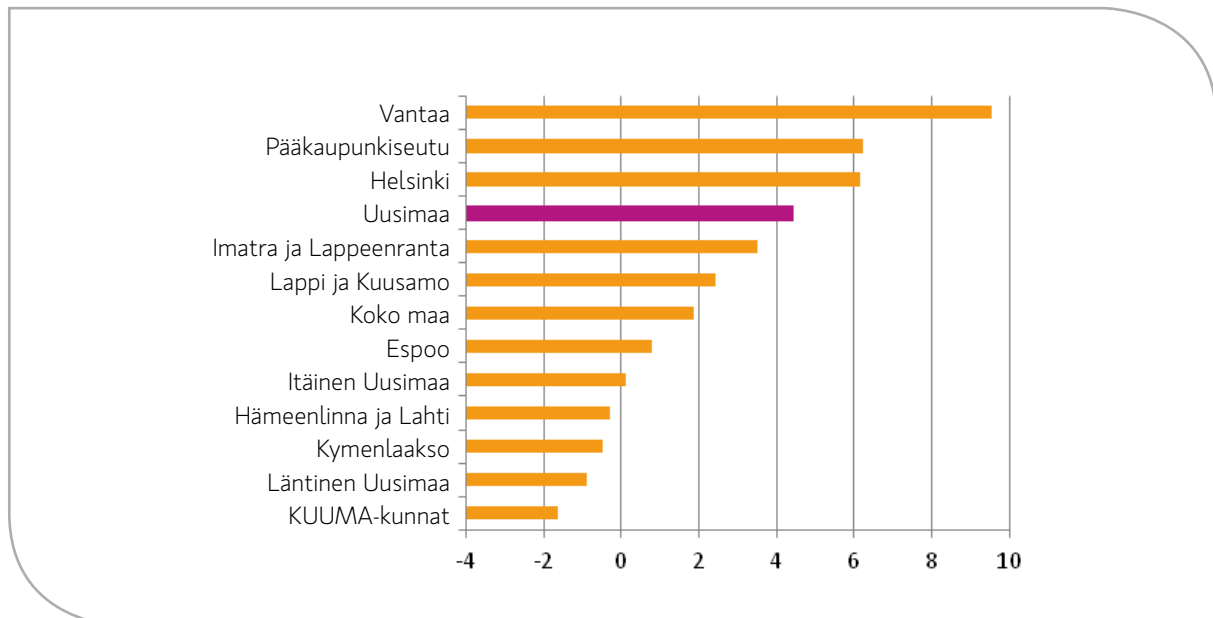
Taulukko 9. Yöpymisten määrän vuosimuutokset (%) majoitusliikkeissä 2006–2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uusimaa	7,7	5,6	3,2	- 5,8	8,7	7,0	1,3
Pääkaupunkiseutu	8,8	7,1	4,4	- 4,9	8,8	7,6	1,1
Helsinki	7,9	8,2	3,3	- 5,6	9,6	5,5	0,1
Espoo	9,6	- 0,1	- 0,2	- 9,4	- 17,1	29,2	5,9
Vantaa	13,5	6,7	14,0	1,4	19,5	8,4	3,6
Itäinen Uusimaa	9,9	3,4	0,5	- 17,5	6,9	1,3	4,0
KUUMA-kunnat	0,7	0,0	- 11,7	- 12,2	24,2	0,3	2,2
Läntinen Uusimaa	1,2	- 5,7	0,5	- 6,2	- 0,7	5,2	1,7
Hämeenlinna ja Lahti	12,8	3,9	- 0,6	- 12,1	- 1,9	4,8	- 1,6
Kymenlaakso	0,5	15,6	6,3	- 9,2	2,9	1,4	- 2,2
Imatra ja Lappeenranta	5,8	9,4	1,6	- 4,8	5,6	12,8	30,9
Lappi ja Kuusamo	5,8	7,1	4,2	- 3,9	0,2	2,8	5,0
Koko maa	5,3	4,8	2,3	- 4,6	3,7	3,8	1,6

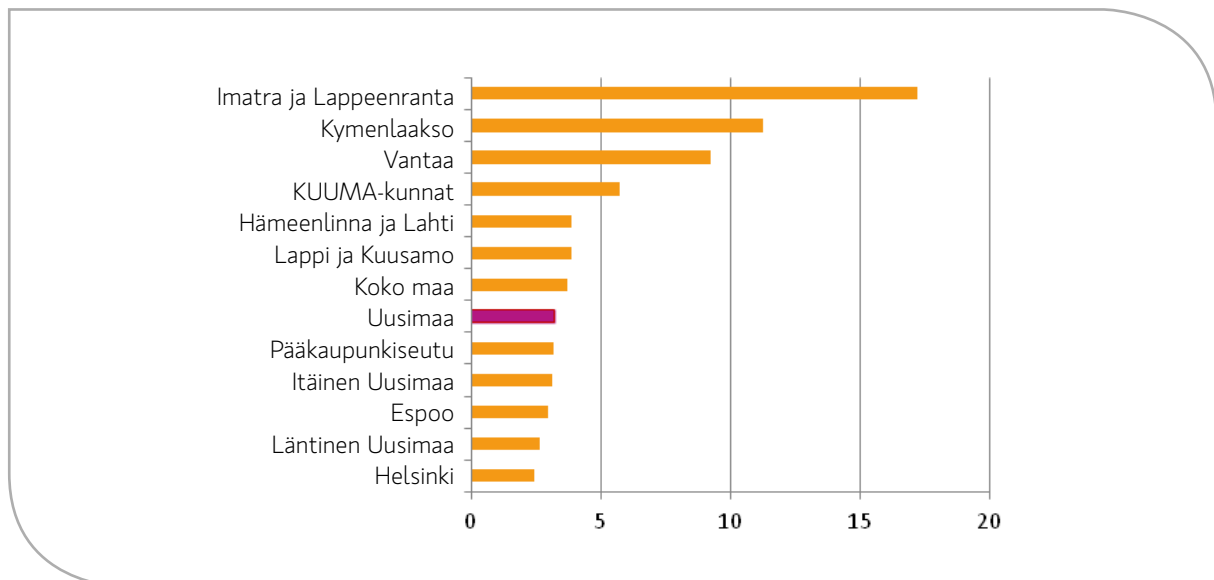
Kuvio 19. Yöpymismäärien keskimääräiset vuosimuutokset (%) majoitusliikkeissä 2006–2012

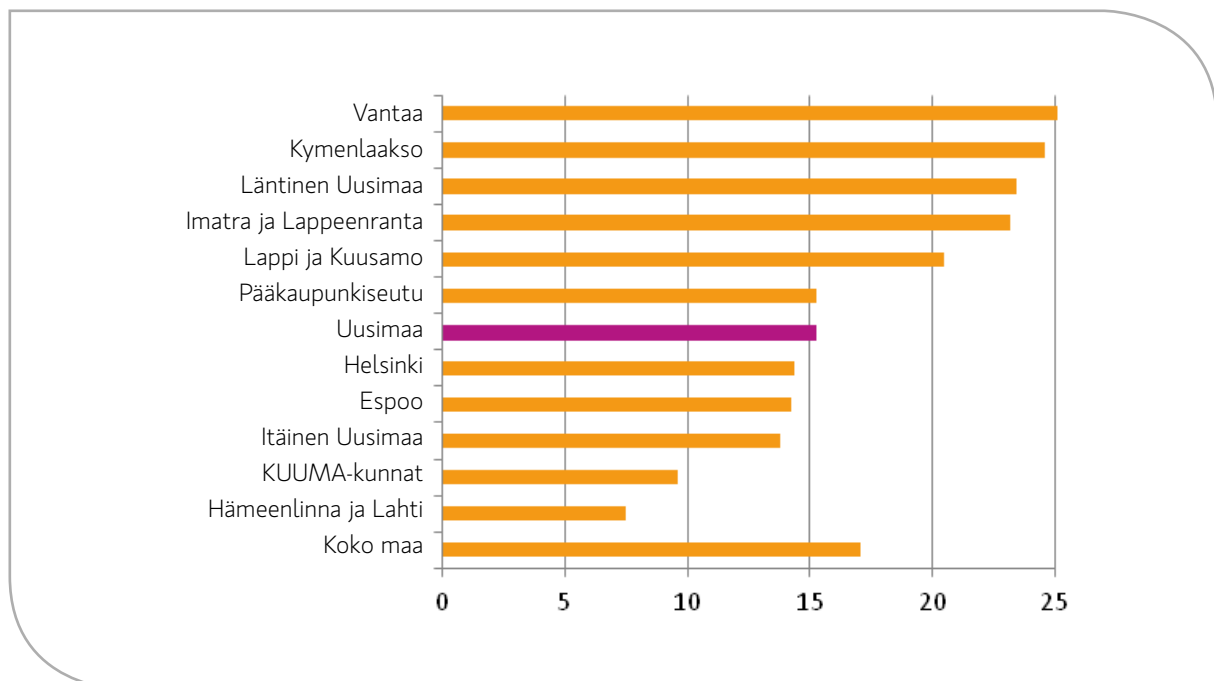
Kuvio 20. Kotimaisten matkustajien yöpymismäärien keskimääräiset vuosimuutokset (%) majoitusliikkeissä 2006–2012

Kuvio 21. Ulkomaalaisten matkustajien yöpymismäärien keskimääräiset vuosimuutokset (%) majoitusliikkeissä 2006–2012

Kuvio 22. Venäläisten matkustajien yöpymismäärien keskimääräiset vuosimuutokset (%) majoitusliikkeissä 2006–2012

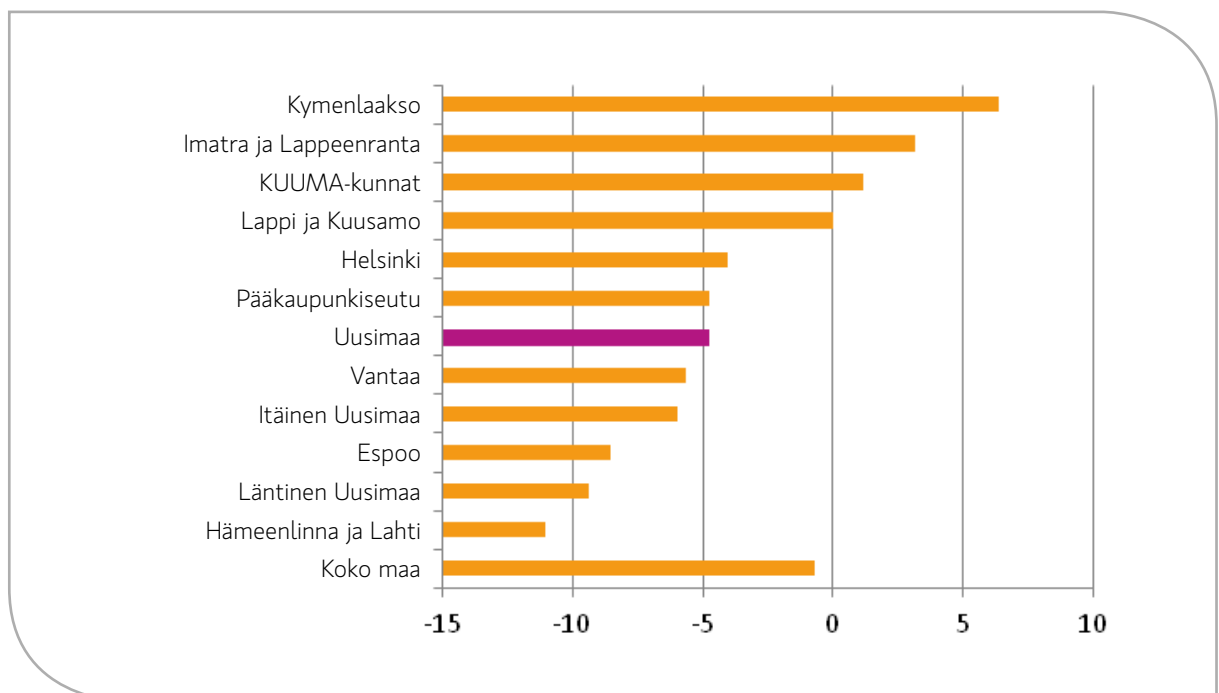

Yöpymisten kehitys alkuvuonna 2013

Vuoden 2013 ensimmäisellä puolivuotiskaudella Uudenmaan matkailun tilanne heikkeni. (kuvio 23). Yöpymisten määrä laski lähes viisi prosenttia vuoden 2012 vastaavasta ajasta. Kotimaisten ja ulkomaalaisten matkailijoiden yöpymiset laskivat lähes samassa suhteessa – kotimaisten lievästi enemmän kuin ulkomaisten. Espoossa ja läntisellä Uudella- maalla matkailun kehitys oli erityisen huonoa.

Maamme toisessa suuressa matkailukohteessa, Lapissa ja Kuusamossa, yöpymisten määrät pysyivät suunnilleen samoina alkuvuosina 2012 ja 2013. Kaakkois-Suomessa matkailu kasvoi, mikä perustui ulkomaalaisten matkailijoiden yöpymisiin. Pohjois-Suomessakin ulkomaalaisten yöpymiset olivat kasvussa, mutta suomalaisten yöpymiset alueella vähenivät.

Kuvio 23. Yöpymismäärien muutokset (%) majoitusliikkeissä alkuvuonna 2013

LÄHTEET

Majoitustilasto 2005–2012, tammi–kesäkuu 2013, Tilastokeskus.

Matkailutilinpito 2007, Tilastokeskus.

Matkailutilinpidon epäviralliset ennakkotiedot 2008–2012, saatu Tilastokeskuksessa 16.9.2013.

Yritysrekisterin tietokantataulukot 2009, Tilastokeskus.

LIITTEET

Liite 1. Aluejako

Espoo	Espoo ja Kauniainen
Pääkaupunkiseutu	Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa
Itäinen Uusimaa	Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pukkila ja Porvoo
KUUMA-kunnat	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Läntinen Uusimaa	Hanko, Inkoo, Karkkila, Lohja, Raasepori ja Siuntio
Kymenlaakso	Hamina, Kotka, Kouvola ja Virolahti.

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Uusimaa Regional Council // Helsinki-Uusimaa Region

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi